

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

19. září 2013 (*)

„Volný pohyb osob – Občanství Unie – Směrnice 2004/38/ES – Právo pobytu po dobu delší než tři měsíce – Článek 7 odst. 1 písm. b) – Osoba, která již nemá postavení pracovníka – Poživatel starobního důchodu – Podmínka dostatečných prostředků, aby se osoba nestala zátěží pro „systém sociálního zabezpečení“ hostitelského členského státu – Žádost o zvláštní nepříspěvkovou penzijní dávku – Vyrovnávací příspěvek určený k dorovnání starobního důchodu – Nařízení (ES) č. 883/2004 – Článek 3 odst. 3 a článek 70 – Přislušnost členského státu bydliště – Podmínky poskytnutí – Právo legálního pobytu na vnitrostátním území – Soulad s unijním právem“

Ve věci C-140/12,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Oberster Gerichtshof (Rakousko) ze dne 14. února 2012, došlým Soudnímu dvoru dne 19. března 2012, v řízení

Pensionsversicherungsanstalt

proti

Peteru Breyovi,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení M. Ilešič, předseda senátu, E. Jarašinas, A. Ó Caoimh (zpravodaj), C. Toader a C. G. Fernlund, soudci,

generální advokát: N. Wahl,

vedoucí soudní kanceláře: A. Impellizzeri, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 7. března 2013,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za P. Breye C. Rappoldem, Rechtsanwalt,
- za rakouskou vládu G. Hessem, jako zmocněncem,
- za německou vládu T. Henzem a J. Möllerem, jako zmocněnci,
- za Irsko E. Creedon, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s A. Collinsem, SC, a G. Gilmore, BL,
- za řeckou vládu M. Tassopoulou, jako zmocněnkyní,
- za nizozemskou vládu M. Noort a C. Wissels, jako zmocněnkyní,
- za švédskou vládu A. Falk a H. Karlsson, jako zmocněnkyní,

- za vládu Spojeného království C. Murrell a J. Coppel, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi V. Kreuschitzem a C. Tufvesson, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 29. května 2013,
vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. L 158, s. 77; Zvl. vyd. 05/05, s. 46).

2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi P. Breyem a Pensionsversicherungsanstalt ve věci nepřiznání ze strany poslední uvedeného P. Breyovi vyrovnávacího příspěvku (Ausgleichzulage) stanoveného v rakouské právní úpravě za účelem dorovnání jeho německého starobního důchodu.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 2004/38

3 Body 10, 16, 20 a 21 odvodňují směrnice 2004/38 stanoví:

„(10) Při výkonu svého práva pobytu by se [...] osoby v pozátevní fázi svého pobytu neměly stát nepřiměřenou zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu. Proto by právo pobytu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků delší než tři měsíce mělo podléhat určitým podmínkám.

[...]

(16) Osoby požívající práva pobytu by neměly být vyhoštěny, pokud nepředstavují nepřiměřenou zátěž pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu. Vyhoštění ze země by tedy nemělo být automatickým důsledkem využití systému sociální pomoci. Hostitelský členský stát by měl posuzovat, zda se nejedná o dočasnou potíže, a při posuzování, zda se příjemce pomoci stal nepřiměřenou zátěží pro systém sociální pomoci a zda by měl být vyhoštěn, zohlednit délku pobytu, osobní poměry a objem poskytované pomoci. Zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné či uchazeči o zaměstnání, jak byli definováni Soudním dvorem, by v žádném případě neměli být vyhoštěni, s výhradou případně odvodňujících veřejných pořádkem nebo veřejnou bezpečností.

[...]

(20) V souladu se zákazem diskriminace z důvodů státní příslušnosti by se všemi občany Unie a jejich rodinnými příslušníky pobývajícími v některém členském státě na základě této směrnice mělo být v oblastech, na něž se vztahuje Smlouva, zacházeno stejně jako se státními příslušníky, s výhradou zvláštních ustanovení výslovně upravených Smlouvou a sekundárními právními

předpisy.

(21) Mělo by však být ponecháno na rozhodnutí hostitelského členského státu, zda občanům Unie jiným než zaměstnaným osobám nebo osobám samostatně výdělečně činným a osobám, které získají tento status, nebo jejich rodinným příslušníkům, přizná sociální pomoc během prvních třech měsíců pobytu, nebo u uchazečů o zaměstnání během delšího období, nebo zda těmto osobám před nabytím práva trvalého pobytu přizná podporu při studiu, včetně odborné přípravy“.

4 Článek 7 uvedené směrnice, nazvaný „Právo pobytu po dobu delší než tři měsíce“, v odst. 1 písm. b) stanoví toto:

„1. Všichni občané Unie mají právo pobytu na území jiného členského státu po dobu delší než tři měsíce, pokud:

[...]

b) mají pro sebe a své rodinné příslušníky dostatečné prostředky, aby se po dobu svého pobytu nestali záležitostí pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu, a jsou účastníky zdravotního pojištění, kterým jsou v hostitelském členském státě kryta všechna rizika.“

5 Článek 8 směrnice 2004/38, nazvaný „Správní formality pro občany Unie“, stanoví:

„1. Aniž je dotčen čl. 5 odst. 5, může členský stát u pobytu delšího než tři měsíce požadovat po občanech Unie, aby se zaregistrovali u příslušných orgánů.

2. Lhůta pro registraci nesmí být kratší než tři měsíce ode dne příjezdu. Osvědčení o registraci s uvedením jména a adresy registrované osoby a datem registrace je vystaveno okamžitě. Při nesplnění požadavku registrace může osoba podléhat příslušným a nediskriminačním sankcím.

3. K vystavení osvědčení o registraci smí členské státy vyžadovat pouze,

[...]

– aby občané Unie, na něž se vztahuje čl. 7 odst. 1 písm. b), předložili platný průkaz totožnosti nebo cestovní pas a prokázali, že splňují podmínky uvedeného ustanovení,

[...]

4. Členské státy nesmí stanovit pevnou částku, kterou považují za ‚dostatečné prostředky‘, ale musí zohledňovat osobní poměry dotčené osoby. Tato částka nesmí být v žádném případě vyšší než minimum, při jehož nedosažení mají státní příslušníci hostitelského členského státu nárok na sociální pomoc, a není-li toto kritérium stanoveno, nesmí být vyšší než minimální důchod ze sociálního zabezpečení vyplácený hostitelským členským státem.

[...]“

6 Článek 14 směrnice 2004/38, nazvaný „Zachování práva pobytu“, uvádí:

„[...]

2. Občanům Unie a jejich rodinným příslušníkům náleží právo pobytu stanovené v článcích 7, 12 a 13, dokud splňují podmínky uvedených ustanovení.

Ve zvláštních případech, existují-li odvoditelné pochybnosti, zda občan Unie nebo jeho rodinní

příslušníci splňují podmínky stanovené v článcích 7, 12 a 13, mohou členské státy ověřit, zda jsou tyto podmínky splněny. Toto ověření není prováděno systematicky.

3. Vyhoštění ze země nesmí být automatickým důsledkem využití systému sociální pomoci hostitelského členského státu občanem Unie nebo jeho rodinnými příslušníky.

[...]

7 Článek 24 uvedené směrnice, nazvaný „Rovné zacházení“, stanoví:

„1. S výhradou zvláštních ustanovení výslovně uvedených ve Smlouvě a v sekundárních právních předpisech požívají všichni občané Unie, kteří pobývají na základě této směrnice na území hostitelského členského státu, v oblasti působnosti Smlouvy stejného zacházení jako státní příslušníci tohoto členského státu. Právo na rovné zacházení se vztahuje i na rodinné příslušníky, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu a mají právo pobytu nebo trvalého pobytu.

2. Odchylně od odstavce 1 není hostitelský členský stát povinen přiznat nárok na sociální pomoc v prvních třech měsících pobytu nebo případně během delšího období stanoveného v čl. 14 odst. 4 písm. b), ani není povinen přiznat před nabytím práva trvalého pobytu vyživovací podporu při studiu, včetně odborné přípravy, již se rozumí stipendia nebo půjčky na studium osobám jiným než zaměstnaným osobám, osobám samostatně výdělečně činným, osobám ponechávajícím si takové postavení a jejich rodinným příslušníkům.

[...]

Nařízení (ES) č. 883/2004

8 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Ú. v. st. L 166, s. 1, a oprava Ú. v. st. 2004, L 200, s. 1; Zvl. vyd. 05/05, s. 72) od 1. května 2010 nahradilo nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 ze dne 14. června 1971 o uplatnění systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby a jejich rodiny pohybující se v rámci Společenství, ve znění pozměňném a aktualizovaném prostřednictvím nařízení (ES) č. 118/97 Rady ze dne 2. prosince 1996 (Ú. v. st. 1997, L 28, s. 1; Zvl. vyd. 05/01, s. 35, dále jen nařízení č. 1408/71).

9 Nařízení č. 883/2004 ve znění nařízení Komise (EU) č. 1244/2010 ze dne 9. prosince 2010 (Ú. v. st. L 338, s. 35, dále jen „nařízení č. 883/2004“) v článku 1, nazvaném „Definice“, stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení se:

[...]

j) „bydlištěm“ rozumí obvyklé bydliště;

[...]

10 Článek 3 uvedeného nařízení, nazvaný „Věcná oblast působnosti“, stanoví:

„1. Toto nařízení se vztahuje na veškeré právní předpisy týkající se těchto oblastí sociálního zabezpečení:

[...]

d) dávky ve stáří;

[...]

2. Není-li v příloze XI stanoveno jinak, vztahuje se toto nařízení také na obecné i zvláštní systémy sociálního zabezpečení, příspěvkové i nepříspěvkové, a na systémy týkající se povinností zaměstnavatele nebo vlastníka lodi.

3. Toto nařízení se také vztahuje na zvláštní nepříspěvkové penzijní dávky, na které se vztahuje článek 70.

[...]

5. Toto nařízení se nevztahuje:

a) na sociální a léčebnou pomoc [...];

[...]"

11 Článek 4 uvedeného nařízení, nazvaný „Rovnost zacházení“, stanoví:

„Nestanoví-li toto nařízení jinak, požívají osoby, na které se toto nařízení vztahuje, stejné dávky a mají podle právních předpisů kteréhokoli členského státu stejné povinnosti jako jeho státní příslušníci.“

12 V článku 70 uvedeného nařízení se stanoví:

„1. Tento článek se použije na zvláštní nepříspěvkové penzijní dávky, jež se poskytují podle právních předpisů, které v důsledku oblasti jejich osobní působnosti, cíle nebo podmínek pro vznik nároku mají znaky právních předpisů týkajících se jak sociálního zabezpečení uvedených v čl. 3 odst. 1, tak sociální pomoci.

2. Pro účely této kapitoly se „zvláštními nepříspěvkovými penzijními dávkami“ rozumí dávky, které:

a) jsou určeny k poskytování buď:

i) doplňkového, náhradního nebo pomocného krytí proti sociálním událostem zahrnutým do odvětví sociálního zabezpečení uvedeným v čl. 3 odst. 1, a které s ohledem na ekonomickou a sociální situaci v dotčeném členském státě zaručuje dotčeným osobám minimální existenci nutný příjem,

nebo

ii) výhradně zvláštní ochrany pro zdravotně postižené, úzce spojené s jejich sociálním prostředím v dotčeném členském státě,

a

b) jejichž financování je odvozeno výlučně od povinného daňového systému určeného ke krytí všeobecných veřejných výdajů, přičemž podmínky pro poskytování a výpočet dávek nezávisí v případě poživatele na žádném příspěvku. Avšak dávky poskytované jako doplněk k příspěvkové dávce se nepovažují za příspěvkové dávky pouze z tohoto důvodu;

a

c) jsou uvedeny v příloze X.

3. Článek 7 a ostatní kapitoly této hlavy se na dávky uvedené v odstavci 2 tohoto článku nepoužijí.

4. Dávky uvedené v odstavci 2 se poskytují výlučně v členském státě, v němž dotyčné osoby bydlí, v souladu s jeho právními předpisy. Tyto dávky poskytuje instituce místa bydliště na své náklady.“

13 Příloha X nařízení č. 883/2004, nazvaná „Zvláštní nepřispěvkové peněžité dávky“, obsahuje stran Rakouské republiky následující poznámku: „Vyrovnávací příspěvek (spolkový zákon ze dne 9. září 1955 o všeobecném sociálním pojištění [...] [Allgemeines Sozialversicherungsgesetz, BGBl. č. 189/1955]“.

Rakouské právo

14 Článek 292 odst. 1 o všeobecném sociálním pojištění (Allgemeines Sozialversicherungsgesetz, BGBl. 189/1955), ve znění pozměněném s platností ke dni 1. ledna 2011 zákonem o rozpočtu na rok 2011 (Budgetbegleitgesetz 2011, BGBl. 111/2011, dále jen „ASVG“) stanoví, že pokud starobní důchod navýšený o stejný příjem plynoucí z ostatních příjmů, jakož i o ostatní částky, které je třeba zohlednit, nedosáhne stanovené referenční částky, mají poživatelé starobního důchodu nárok na vyrovnávací příspěvek ve výši rozdílu mezi referenční částkou a jejich příjmem, pokud mají obvyklý a legální pobyt v Rakousku.

15 Zákon o usazování a pobytu (Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz), ve znění zákona o rozpočtu na rok 2011 (dále jen „NAG“) obsahuje zejména následující relevantní ustanovení:

„§ 51 (1) Na základě směrnice o volném pohybu osob mají občané [Evropského hospodářského prostoru, EHP] právo na pobyt delší než tři měsíce, pokud

[...]

2. mají dostatečné prostředky k zabezpečení svých životních nákladů a nákladů svých rodinných příslušníků a mají dostatečné zdravotní pojištění, takže během svého pobytu nebudou muset uplatnit nárok na žádné dávky sociální pomoci ani vyrovnávací příspěvek nebo

[...]

Potvrzení o evidenci

§ 53 (1) Občané EHP, kteří mají na základě unijního práva právo pobytu (§ 51 a § 52), musí, zdržují-li se na spolkovém území déle než tři měsíce, oznámit svůj pobyt úřadu během čtyř měsíců od vstupu do země. Jsou-li splněny podmínky (§ 51 nebo § 52), vystaví úřad na žádost potvrzení o evidenci.

(2) K prokázání práva pobytu na základě unijního práva je třeba předložit platný občanský průkaz nebo cestovní pas, jakož i následující doklady:

[...]

2. Podle § 51 odst. 1 bodu 2: důkazy o dostatečných prostředcích k pokrytí životních nákladů a o zdravotním pojištění s krytím všech rizik;

[...]"

Spor v původním řízení a předběžná otázka

16 Peter Brey a jeho manželka, oba němečtí státní příslušníci, v průběhu března 2011 opustili Německo a usadili se v Rakousku. Peter Brey v Německu pobíral invalidní důchod ve výši 862,74 eur brutto měsíčně a příspěvek ve stavu odkázanosti ve výši 225 eur měsíčně. Manželé mimo uvedených příjmů nemají žádné jiné příjmy ani majetek. Manželka P. Breye pobírala v Německu základní dávku sociálního zabezpečení, která však již není z důvodu jejího přestěhování do Rakouska od 1. dubna 2011 vyplácena. Nájemné za byt v Rakousku, ve kterém manželé bydlí, dosahuje 532,29 eur měsíčně.

17 Rozhodnutím ze dne 2. března 2011 Pensionsversicherungsanstalt zamítl žádost P. Breye o vyplácení vyrovnávacího příspěvku ode dne 1. dubna 2011 jako dorovnání jeho starobního důchodu, protože P. Brey kvůli nízkému důchodu nemohl dostatečné prostředky, a jeho pobyt v Rakousku tedy nemohl být legální.

18 Dne 22. března 2011 vydal Bezirkshauptmannschaft Deutschlandberg (okresní správní orgán v Deutschlandsbergu) v souladu s NAG P. Breyovi a jeho manželce potvrzení o evidenci pro oběhový EHP.

19 Peter Brey podal proti rozhodnutí ze dne 2. března 2011 žalobu. Rozsudkem vydaným dne 6. října 2011 Oberlandesgericht Graz potvrdil rozsudek vydaný v prvním stupni Landesgericht für Zivilsachen Graz a poznamenal jej tak, že Pensionsversicherungsanstalt je povinen vyplácet P. Breyovi ode dne 1. dubna 2011 vyrovnávací příspěvek ve výši 326,82 eur měsíčně.

20 Pensionsversicherungsanstalt podal proti uvedenému rozsudku opravný prostředek „Revision“ k Oberster Gerichtshof.

21 V předkládacím rozhodnutí uvedený soud připomíná, že Soudní dvůr v rozsudku ze dne 29. dubna 2004, Skalka (C-160/02, Recueil, s. I-5613) kvalifikoval vyrovnávací příspěvek jako „zvláštní nepříspěvkovou dávku“ ve smyslu čl. 4 odst. 2a nařízení č. 1408/71 (nyní článek 70 nařízení č. 883/2004), neboť doplňuje starobní a invalidní důchod a má povahu sociální pomoci, jelikož příjemci má v případě nedostatečného důchodu zajistit existenční minimum.

22 Podle předkládajícího soudu vyvstává v projednávaném sporu otázka, zda unijní právní úprava v oblasti práva pobytu používá tentýž pojem „sociální pomoc“ jako unijní právní úprava v oblasti sociálního zabezpečení.

23 Předkládající soud má za to, že pokud by tomuto pojmu měl být přiznán v obou oblastech totožný obsah, nemohl by být vyrovnávací příspěvek považován za dávku sociální pomoci ve smyslu směrnice 2004/38, jelikož vykazuje aspekty sociálního zabezpečení a spadá do oblasti působnosti nařízení č. 883/2004. V důsledku toho právo na vyrovnávací příspěvek nemá vliv na právo pobytu.

24 Uvedený soud se však domnívá, že pojmu „sociální pomoc“ by mohl být přiznán vlastní obsah na základě cíle sledovaných směrnic 2004/38, kterým je zejména zamezit tomu, aby osoby, které nepříspěvaly na financování systému sociální ochrany hostitelského členského státu, nadměrně zatěžovaly rozpočet dotčeného státu. Z této perspektivy je třeba uvedený pojem v rámci právní úpravy práva pobytu chápat jako základní péči státu financovanou ze všeobecných

daňových příjmů, na kterou mají nárok všichni obyvatelé bez ohledu na to, zda na tuto péči existuje právní nárok či zda je založena na situaci konkrétní potřeby, a také bez ohledu na to, zda s ní souvisí určité riziko, pokud jde o sociální zabezpečení, či nikoliv. V takovém případě musí být vyrovnávací příspěvek považován za dávku sociální pomoci ve smyslu směrnice 2004/38.

25 Za těchto podmínek se Oberster Gerichtshof rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Je třeba považovat vyrovnávací příspěvek za ‚dávku sociální pomoci‘ ve smyslu čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38 [...]?“

K předběžné otázce

K dosahu otázky

26 Předkládající soud se táže, zda čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38 musí být vykládán v tom smyslu, že pojem „sociální pomoc“ ve smyslu uvedeného ustanovení označuje dávku, jako je vyrovnávací příspěvek stanovený v § 292 odst. 1 ASVG.

27 Tato otázka byla položena v rámci sporu, v němž příslušné rakouské orgány odmítly vyplácet uvedenou dávku státnímu příslušníkovi jiného členského státu, P. Breyovi, protože navzdory skutečnosti, že mu bylo vydáno osvědčení o právu pobytu, nemohl být považován za osobu „legální“ pobývajících v Rakousku ve smyslu uvedeného § 292 odst. 1 ASVG, jelikož v Rakousku právo pobytu po dobu delší než tři měsíce podle § 51 NAG požaduje, aby dotčená osoba měla dostatečné prostředky pro sebe a svoji rodinu, zejména „dostatečné prostředky [...]“, takže během svého pobytu nebudou muset uplatnit nárok na žádné dávky sociální pomoci ani vyrovnávací příspěvek.

28 Je nesporné, že poslední uvedené ustanovení provádí do rakouského práva čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38, podle kterého mají všichni občané Unie právo pobytu na území jiného členského státu po dobu delší než tři měsíce, pokud mají pro sebe a své rodinné příslušníky dostatečné prostředky, aby se po dobu svého pobytu nestali zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu.

29 Ažkoli právo pobytu P. Breye není ve sporu v původním řízení přímo dotčeno, neboť spor se týká výhradně poskytnutí vyrovnávacího příspěvku, z výše uvedeného plyne, že samo vnitrostátní právo stanoví přímé spojení mezi podmínkami pro pobírání uvedené dávky a podmínkami pro uplatnění práva legálního pobytu v Rakousku po dobu delší než tři měsíce. Poskytnutí vyrovnávacího příspěvku je totiž podmíněno tím, že dotčená osoba splní podmínky pro uplatnění práva pobytu. V tomto ohledu z vysvětlení poskytnutých předkládajícím soudem vyplývá, že podle návrhů změn provedených v § 51 odst. 1 bodu 2 NAG ode dne 1. ledna 2011 je úelem uvedeného ustanovení, které odkazuje výslovně na vyrovnávací příspěvek, zamezit tomu, aby státní příslušník jiného členského státu požíval práva pobytu v Rakousku na základě unijního práva, pokud během svého pobytu požádá o vyplácení vyrovnávacího příspěvku.

30 Za těchto podmínek se zdá, že řešení sporu v původním řízení závisí na otázce, zda členský stát může vyloučit poskytnutí vyrovnávacího příspěvku státním příslušníkem jiných členských států, protože – jako P. Brey – navzdory skutečnosti, že jim bylo vydáno osvědčení o právu pobytu, nesplňují podmínky pro využití práva legálního pobytu na vnitrostátním území po dobu delší než tři měsíce, jelikož pro využití takového práva musí mít dotčená osoba dostatečné prostředky, aby nepožádala zejména o vyrovnávací příspěvek. Právě v rámci přezkumu této otázky musí být přezkoumána povaha uvedené dávky, na kterou se táže předkládající soud.

31 V tomto ohledu je třeba připomenout, že v rámci postupu spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem zavedeného článkem 267 SFEU, přísluší Soudnímu dvoru poskytnout vnitrostátnímu soudu užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, který mu byl předložen. Z tohoto hlediska Soudnímu dvoru přísluší případně reformulovat otázky, které jsou mu položeny (viz zejména rozsudky ze dne 8. března 2007, Campina, C-45/06, Sb. rozh. s. I-2089, bod 30, a ze dne 14. října 2010, Fuß, C-243/09, Sb. rozh. s. I-9849, bod 39).

32 Je tedy třeba reformulovat položenou otázku v tom smyslu, že podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda unijní právo, zejména ustanovení směrnice 2004/38, musí být vykládáno v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, jako je právní úprava dotčená ve věci v povodním řízení, jež vylučuje poskytnutí dávky, jako je vyrovnávací příspěvek stanovený v § 292 odst. 1 ASVG, hospodářsky nezávislému státnímu příslušníkovi jiného členského státu, protože navzdory skutečnosti, že mu bylo vydáno osvědčení o právu pobytu, nesplňuje podmínky pro využití práva legálního pobytu na území prvního členského státu po dobu delší než tři měsíce, jelikož existence takového práva je podřízena požadavku, aby uvedený státní příslušník mohl dostatečné prostředky, aby nemusel požádat zejména o uvedenou dávku.

K právu hospodářsky nezávislého občana Unie na dávku, jako je dávka dotčená ve věci v povodním řízení, v hostitelském členském státě

33 Úvodem je třeba připomenout, že ve výše uvedeném rozsudku Skalka Soudní dvůr rozhodl, že vyrovnávací příspěvek stanovený v § 292 odst. 1 ASVG patří do působnosti nařízení č. 1408/71, a v důsledku toho představuje „zvláštní nepříspěvkovou dávku“ ve smyslu článku 4 odst. 2a téhož nařízení, ve spojení s jeho přílohou IIa. Tuto dávku podle čl. 10a odst. 1 uvedeného nařízení vyplácí v souladu s právní úpravou členského státu pobytu výhradně příslušné orgány uvedeného státu, a to na vlastní náklady.

34 Soudní dvůr v tomto ohledu v bodě 26 výše uvedeného rozsudku Skalka konstatoval, že rakouský vyrovnávací příspěvek má povahu „zvláštní dávky“, jelikož doplňuje starobní nebo invalidní důchod, že má povahu „sociální pomoci“, jelikož má svému příjemci zajistit životní minimum v případě nedostatečného starobního důchodu, a že jeho poskytnutí je založeno na objektivních kritériích stanovených zákonem.

35 Mimoto měl Soudní dvůr v bodech 29 a 30 téhož rozsudku za to, že vyrovnávací příspěvek musí být považován za „nepříspěvkovou“ dávku, jelikož náklady přechodně nese orgán sociálního zabezpečení, a jsou následně v plné výši zaplacený dotčenou spolkovou zemí (Land), která z federálního rozpočtu dostává částky potřebné k financování uvedené dávky, a příspěvky pojištěnců v tomto financování v žádném okamžiku nefigurují.

36 Je nesporné, že odpovídající ustanovení nařízení č. 883/2004, tedy čl. 3 odst. 3 a článek 70 uvedeného nařízení, jakož i jeho příloha X, se týkají „zvláštních penzijních nepříspěvkových dávek“, nemohou být uvedené úvahy změněny.

37 Evropská komise má za to, že z uvedených ustanovení vyplývá, že podmínka, podle které musí mít dotčená osoba právo legálního pobytu v hostitelském členském státě po dobu delší než tři měsíce, aby mohla pobírat vyrovnávací příspěvek, není v souladu s unijním právem. Každá osoba, která – jako P. Brey – spadá do oblasti působnosti nařízení č. 883/2004 coby osoba pobírající starobní důchod, která ukončila veškeré činnosti jako zaměstnanec nebo osoba samostatně výdělečně činná, má totiž právo – v souladu s čl. 70 odst. 4 uvedeného nařízení, na vyplácení zvláštních penzijních penzijních dávek v členském státě bydliště. Přitom podle čl. 1 písm. j) uvedeného nařízení, se bydlištěm osoby rozumí místo „obvyklé[ho] bydliště“, přičemž tento výraz označuje členský stát, v němž má osoba obvyklé bydliště a v němž se

nachází i její obvyklé středisko zájmů. Z toho plyne, že podmínka týkající se legální povahy pobytu stanovená v § 292 odst. 1 ASVG, ve spojení s § 51 odst. 1 NAG, představuje nepřímou diskriminaci v rozporu s článkem 4 nařízení č. 883/2004, jelikož se týká výhradně nerakouských občanů Unie.

38 Je tedy třeba předběžně prozkoumat, zda členský stát může poskytnutí dávky spadající do oblasti působnosti nařízení č. 883/2004 státnímu příslušníkovi jiného členského státu podmínce, aby dotyčný občan splnil podmínky pro získání práva legálního pobytu po dobu delší než tři měsíce. Pouze v případě kladné odpovědi by totiž bylo třeba určit, zda může takové právo pobytu být podřízeno podmínce, že dotčená osoba má dostatečné prostředky, aby nemusela o tuto dávku žádat.

K požadavku na splnění podmínek pro využití práva legálního pobytu po dobu delší než tři měsíce

39 Je třeba uvést, že čl. 70 odst. 4 nařízení č. 883/2004, o který se opírá Komise, stanoví „kolizní pravidlo“, jehož předmětem v případě zvláštních nepřispěvkových penžitých dávek je určení příslušné právní úpravy, jakož i orgánu pověřeného vyplácením v ní stanovených dávek.

40 Cílem tohoto ustanovení je tak nejen zamezit souasnému uplatnění několika vnitrostátních právních úprav a z toho plynoucím komplikacím, ale rovněž zamezit tomu, aby osoby spadající do oblasti působnosti nařízení č. 883/2004 byly zbaveny ochrany v oblasti sociálního zabezpečení v důsledku neexistence právních předpisů, které by se na ně vztahovaly (obdobně viz rozsudky ze dne 11. června 1998, Kuusijärvi, C-275/96, Recueil, s. I-3419, bod 28, a ze dne 21. února 2013, Dumont de Chassart, C-619/11, bod 38).

41 Naproti tomu cílem uvedených ustanovení jako takových není určit hmotněprávní podmínky pro existenci nároku na zvláštní nepřispěvkové penžité dávky. Je v zásadě včtí právních předpisů každého členského státu určit tyto podmínky (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Dumont de Chassart, bod 39 a citovaná judikatura).

42 Z článku 70 odst. 4 nařízení č. 883/2004 ve spojení s jeho čl. 1 písm. j) tedy nelze vyvodit, že unijní právo brání vnitrostátnímu ustanovení, jako je ustanovení dotčené ve věci v původním řízení, které podřizuje nárok na zvláštní nepřispěvkovou penžitou dávku splnění podmínek pro získání práva legálního pobytu v dotčeném členském státě.

43 Nařízení č. 883/2004 totiž nezavádí společný systém sociálního zabezpečení, ale umožňuje, aby nadále existovaly rozdílné vnitrostátní systémy, a jeho jediným cílem je zajistit koordinaci těchto systémů. Umožňuje, aby nadále existovaly různé systémy, které vedou k různým pohledávkám ve vztahu k jednotlivým institucím, včtí nimž má příjemce přímé nároky buď pouze na základě vnitrostátního práva, nebo na základě vnitrostátního práva doplněného, pokud je to nutné, unijním právem (rozsudek ze dne 3. dubna 2008, Chuck, C-331/06, Sb. rozh. s. I-1957, bod 27, jakož i výše uvedený rozsudek Dumont de Chassart, bod 40).

44 Přitom z judikatury Soudního dvora vyplývá, že v zásadě nic nebrání tomu, aby poskytnutí sociálních dávek hospodářsky nečinným občanům Unie podléhalo požadavku splnění podmínek pro získání práva legálního pobytu v hostitelském členském státě (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 12. května 1998, Martínez Sala, C-85/96, Recueil, s. I-2691, body 61 až 63; ze dne 20. září 2001, Grzelczyk, C-184/99, Recueil, s. I-6193, body 32 a 33; ze dne 7. září 2004, Trojani, C-456/02, Sb. rozh. s. I-7573, body 42 a 43; ze dne 15. března 2005, Bidar, C-209/03, Sb. rozh. s. I-2119, bod 37, jakož i ze dne 18. listopadu 2008, Förster, C-158/07, Sb. rozh. s. I-8507, bod 39).

45 Avšak podmínky, kterým je podřízeno udělení takového práva pobytu, jako je ve věci v původním řízení podmínka prostědků dostatečných k tomu, aby dotčená osoba nemusela žádat o vyrovnávací příspěvek, musí být samy o sobě v souladu s unijním právem.

K požadavku disponovat prostědky dostatečnými k tomu, aby dotčená osoba nemusela žádat o vyrovnávací příspěvek

46 Je třeba připomenout, že právo státních příslušníků členského státu pobývat na území jiného členského státu, aniž v něm vykonávají jakékoliv zaměstnání nebo samostatnou výdělečnou činnost, není bezpodmínečné. Podle čl. 21 odst. 1 SFEU je totiž právo pobytu na území členských států přiznáno všem občanům Unie s výhradou omezení a podmínek stanovených Smlouvou a ustanoveními, která ji provádějí (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek, body 31 a 32; rozsudek ze dne 19. října 2004, Zhu a Chen, C-200/02, Sb. rozh. s. I-9925, bod 26, jakož i ze dne 11. prosince 2007, Eind, C-291/05, Sb. rozh. s. I-10719, bod 28).

47 Mezi tato omezení a podmínky patří i to, které plyne z čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38, že členské státy mohou požadovat, aby státní příslušníci jiného členského státu, kteří chtějí uplatnit právo pobytu na jejich území po dobu delší než tři měsíce, aniž vykonávají hospodářskou činnost, měli pro sebe a své rodinné příslušníky dostatečné prostředky a byli účastníky zdravotního pojištění, kterým jsou v hostitelském členském státě kryta všechna rizika, aby se během svého pobytu nestali záležitostí pro systém sociální pomoci tohoto státu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. února 2010, Teixeira, C-480/08, Sb. rozh. s. I-1107, bod 42).

48 Komise na rozdíl od všech vlád, které předložily písemná vyjádření, tvrdí, že pokud vyrovnávací příspěvek představuje zvláštní nepřispěvkovou peněžitou dávku spadající do působnosti nařízení č. 883/2004, nelze jej považovat za dávku „sociální pomoci“ ve smyslu čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38. Kromě toho z důvodové zprávy k uvedené směrnici [návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, COM(2001) 257 final] vyplývá, že dávky „sociální pomoci“ podle uvedeného ustanovení jsou dávky, které v současné době nespadají do nařízení č. 883/2004. Tento výklad je potvrzen skutečností, podle uvedené důvodové zprávy, že sociální pomoc ve smyslu směrnice 2004/38 zahrnuje lékařskou a bezplatnou pomoc, která je výslovně vyloučena z působnosti nařízení č. 883/2004 jeho článkem 3 odst. 5.

49 V tomto ohledu je třeba bez dalšího uvést, že z požadavků jednotného použití unijního práva i zásady rovnosti vyplývá, že znění ustanovení unijního práva, které za účelem vymezení svého smyslu a působnosti neodkazuje výslovně na právo členských států, musí být v celé Evropské unii vykládáno zpravidla autonomním a jednotným způsobem při zohlednění kontextu ustanovení a cíle sledovaného dotčenou právní úpravou (viz zejména rozsudky ze dne 14. února 2012, Flachglas Torgau, C-204/09, bod 37, a ze dne 11. dubna 2013, Edwards a Pallikaropoulos, C-260/11, bod 29).

50 Jak vyplývá již z bodů 33 až 36 tohoto rozsudku, dávka, jako je vyrovnávací příspěvek, spadá do působnosti nařízení č. 883/2004. Nicméně taková okolnost sama o sobě není určující pro účely výkladu ustanovení směrnice 2004/38. Jak tvrdí všechny vlády, které předložily písemná vyjádření, nařízení č. 883/2004 totiž sleduje cíle odlišné od cílů sledovaných uvedenou směrnicí.

51 V tomto ohledu je třeba připomenout, že ustanovení nařízení č. 883/2004 usilují o dosažení cíle definovaného v článku 48 SFEU tím, že předchází negativním účinkům, které by výkon svobody pohybu pracovníků mohl mít na nároky pracovníků a jejich rodinných příslušníků

na pobírání dávek sociálního zabezpečení (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Chuck, bod 32).

52 Za účelem dosažení tohoto cíle uvedené nařízení stanoví, s výhradou jím uvedených výjimek, zásadu přenositelnosti penzijních dávek spadajících do jeho působnosti do hostitelského členského státu prostřednictvím upuštění od pravidla bydliště na základě jeho čl. 7 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. listopadu 1997, Snares, C-20/96, Recueil, s. I-6057, body 39 a 40).

53 Účelem směrnice 2004/38 je sice usnadnit a posílit výkon základního a osobního práva volně se pohybovat a pobývat na území členských států, které Smlouva přiznává přímo každému občanu Unie (viz rozsudky ze dne 25. července 2008, Metock a další, C-127/08, Sb. rozh. s. I-6241, body 82 a 59; ze dne 7. října 2010, Lassal, C-162/09, Sb. rozh. s. I-9217, bod 30, a ze dne 5. května 2011, McCarthy, C-434/09, Sb. rozh. s. I-3375, bod 28), avšak jak plyne z jejího čl. 1 písm. a), má rovněž upravit podmínky pro výkon uvedeného práva (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek McCarthy, bod 33, jakož i ze dne 21. prosince 2011, Ziolkowski a Szeja, C-424/10 a C-425/10, Sb. rozh. s. I-14035, body 36 a 40), mezi které – pokud jde o pobyt po dobu delší než tři měsíce – patří podmínka uvedená v čl. 7 odst. 1 písm. b) uvedené směrnice, podle které občané Unie, pokud nemají nebo již nemají postavení pracovníka, musejí mít dostatečné prostředky.

54 Zejména z bodu 10 odvodnění směrnice 2004/38 vyplývá, že tato podmínka má zamezit tomu, aby se tyto osoby staly nepřiměřenou zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu (výše uvedený rozsudek Ziolkowski a Szeja, bod 40).

55 Taková podmínka se zakládá na myšlence, že výkon práva pobytu občanů Unie může být podřízen legitimním zájmům členských států, v projednávané věci ochraně veřejných financí (obdobně viz rozsudky ze dne 17. září 2002, Baumbast a R, C-413/99, Recueil, s. I-7091, bod 90; výše uvedený rozsudek Zhu a Chen, bod 32, jakož i ze dne 23. března 2006, Komise v. Belgie, C-408/03, Sb. rozh. s. I-2647, body 37 a 41).

56 V rámci stejného přístupu stanoví čl. 24 odst. 2 směrnice 2004/38 výjimku ze zásady rovného zacházení, která se vztahuje na občany Unie, kteří pobývají na území hostitelského členského státu a nejsou zaměstnanými osobami, osobami samostatně výdělečně činnými, osobami ponechávajícími si takové postavení a jejich rodinnými příslušníky, která spočívá v nepřiznání nároku na dávky sociální pomoci, zejména v prvních třech měsících pobytu (viz rozsudek ze dne 4. června 2009, Vatsouras a Koupatantze, C-22/08 a C-23/08, Sb. rozh. s. I-4585, body 34 a 35).

57 Z toho plyne, že ačkoli cílem nařízení č. 883/2004 je zajistit občanům Unie, kteří využili práva na volný pohyb pracovníků, zachování práva na určité dávky sociálního zabezpečení přiznané členským státem jejich původu, směrnice 2004/38 umožňuje hostitelskému členskému státu uložit občanům Unie, pokud nemají nebo již nemají postavení pracovníka, legitimní omezení ohledně sociálních dávek, aby se nestali nepřiměřenou zátěží pro systém sociální pomoci tohoto členského státu.

58 Za těchto podmínek pojem „systém sociální pomoci“ uvedený v čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38 nelze v rozporu s tvrzením Komise omezit na dávky sociální pomoci, které podle čl. 3 odst. 5 písm. a) nařízení č. 883/2004 nespadají do jeho působnosti.

59 Jak zdůraznila řada vlád, které předložily vyjádření, opačný výklad by vedl ke vzniku neodvodných rozdílů v zacházení mezi členskými státy v závislosti na organizaci jejich vnitrostátních systémů sociálního zabezpečení, jelikož „zvláštní“ povaha dávek, jako v případě

dávky v p?vodním ?ízení – a tudíž její zahrnutí do p?sobnosti na?ízení ?. 883/2004 – závisí zejména na tom, zda je její poskytnutí ve vnitrostátním právu založeno na objektivních kritériích nebo výhradn? na situaci konkrétní pot?eby dot?ené osoby.

60 Z toho vyplývá, že pojem „systém sociální pomoci“ ve smyslu ?l. 7 odst. 1 písm. b) sm?rnice 2004/38 je t?eba ur?it nikoli v závislosti na formálních kritériích, ale v závislosti na tom, jaký cíl sleduje uvedené ustanovení, jak se p?ipomíná v bodech 53 až 57 tohoto rozsudku (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Vatsouras a Koupatantze, body 41 a 42, jakož i rozsudek ze dne 24. dubna 2012, Kamberaj, C?571/10, body 90 až 92).

61 Uvedený pojem je tedy t?eba vykládat tak, že odkazuje na všechny systémy pomoci zavedené orgány ve?ejné správy, a? již na celostátní, regionální nebo místní úrovni, k nimž se m?že uchýlit osoba, která nemá dostate?né prostředky na pokrytí základních pot?eb ani svých, ani svých rodinných p?íslušník?, a která se v d?sledku toho m?že b?hem svého pobytu stát zát?ží pro ve?ejné finance hostitelského ?lenského státu, což by mohlo mít d?sledky pro celkovou úroveň podpory, kterou tento stát m?že poskytnout (v tomto smyslu viz výše uvedené rozsudky Bidar, bod 56; Eind, bod 29, a Förster, bod 48, jakož i obdobn? rozsudky ze dne 4. b?ezna 2010, Chakroun, C?578/08, Sb. rozh. s. I?1839, bod 46, a výše uvedený rozsudek Kamberaj, bod 91).

62 Pokud jde o vyrovnávací p?ísp?vek dot?ený ve v?ci v p?vodním ?ízení, z bod? body 33 až 36 tohoto rozsudku vyplývá, že lze mít za to, že taková dávka spadá do „systému sociální pomoci“ dot?eného ?lenského státu. Jak Soudní dv?r rozhodl v bodech 29 a 30 výše uvedeného rozsudku Skalka, uvedená dávka, která má zajistit životní minimum svému p?íjemci v p?ípad? nedostate?ného d?chodu, je totiž v plné výši financována orgány ve?ejné správy bez jakéhokoli p?ísp?vku ze strany pojišťnc?.

63 Z toho plyne, že skute?nost, že hospodá?sky ne?inný státní p?íslušník jiného ?lenského státu by s ohledem nízký d?chod mohl mít nárok na pobírání uvedené dávky, m?že prokazovat to, že posledn? uvedený nemá dostate?né prostředky, aby se nestal nep?im?nou zát?ží pro systém sociální pomoci uvedeného státu ve smyslu ?l. 7 odst. 1 písm. b) sm?rnice 2004/38 (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Trojani, body 35 a 36).

64 P?íslušné vnitrostátní orgány nicmén? nemohou takový záv?r u?init bez celkového posouzení zát?že, jakou by p?edstavovalo konkrétní p?iznání uvedené dávky pro celý vnitrostátní systém sociální pomoci v závislosti na konkrétních okolnostech situace dot?ené osoby.

65 Zaprvé je totiž t?eba zd?raznit, že sm?rnice 2004/38 v?bec nevylučuje možnost p?iznat v hostitelském ?lenském stát? sociální dávky státním p?íslušník?m jiných ?lenských stát? (obdobn? viz výše uvedený rozsudek Grzelczyk, bod 39).

66 Práv? naopak, ?ada ustanovení uvedené sm?rnice p?esn? uvádí, že takové dávky lze poskytnout. Jak správn? zd?raznila Komise, ze samotného zn?ní ?l. 24 odst. 2 uvedené sm?rnice vyplývá, že odchýln? od zásady rovného zacházení uvedené v odstavci 1 téhož ?látku, není hostitelský ?lenský stát povinen p?iznat nárok na dávku sociální pomoci ob?an?m Unie, kte?í nemají nebo již nemají postavení pracovníka, pouze po dobu prvních t?í m?síc? pobytu. Mimoto ?l. 14 odst. 3 uvedené sm?rnice stanoví, že vyhošťní ze zem? nesmí být automatickým d?sledkem využití systému sociální pomoci státu ob?anem Unie nebo jeho rodinným p?íslušníkem.

67 Zadruhé je t?eba uvést, že ?l. 8 odst. 4 první v?ta sm?rnice 2004/38 stanoví výslovn?, že ?lenské státy nesm?jí stanovit pevnou ?ástku, kterou považují za dostate?né prostředky, ale musí zohled?ovat osobní pom?ry dot?ené osoby. Krom? toho podle druhé v?ty uvedeného ?l. 8 odst. 4 nesmí ?ástka dostate?ných prostředk? být v žádném p?ípad? vyšší než minimum, p?i jehož

nedosažení mají státní příslušníci hostitelského členského státu nárok na sociální pomoc, a není-li toto kritérium stanoveno, nesmí být vyšší než minimální důchod ze sociálního zabezpečení vyplácený hostitelským členským státem.

68 Z toho plyne, že členské státy mohou uvést určitou částku jako referenční výši, ale nemohou stanovit výši minimálního příjmu, při jehož nedosažení bude platit předpoklad, že dotčená osoba nemá dostatečné prostředky, a to aniž konkrétně prozkoumávají situaci jednotlivých dotčených osob (obdobně viz výše uvedený rozsudek Chakroun, bod 48).

69 Mimoto z bodu 16 odvodní směrnice 2004/38 vyplývá, že při posuzování, zda se příjemce sociální pomoci stal nepříjemnou zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu, musí uvedený členský stát před rozhodnutím o vyhoštění posoudit, zda nejsou potíže dotčené osoby dočasné povahy, a zohlednit délku pobytu a osobní situaci, jakož i výši poskytované pomoci.

70 Konečně zatím je třeba připomenout, že vzhledem k tomu, že právo volného pohybu je jako základní zásada unijního práva obecným pravidlem, podmínky stanovené v čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38 musí být vykládány striktně (obdobně viz výše uvedené rozsudky Kamberaj, bod 86, a Chakroun, bod 43), a to při dodržení omezení stanovených unijním právem a v souladu se zásadou proporcionality (viz výše uvedené rozsudky Baumbast a R, bod 91; Zhu a Chen, bod 32, jakož i Komise v. Belgie, bod 39).

71 Kromě toho prostor pro uvážení přiznaný členským státem nesmí být užíván takovým způsobem, který by ohrožoval cíl směrnice 2004/38, jímž je zejména usnadnit a posílit výkon základního práva občanů Unie volně se pohybovat a pobývat na území členských států, a užitečný úžinek uvedené směrnice (obdobně viz výše uvedený rozsudek Chakroun, body 43 a 47).

72 Článek 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38, vykládaný ve světle bodu 10 jejího odvodnění, tím, že podmiňuje právo pobytu po dobu delší než tři měsíce okolností, že se dotčená osoba nestane „nepříjemnou“ zátěží pro „systém“ sociální pomoci hostitelského státu, naznačuje, že příslušné vnitrostátní orgány mají pravomoc posoudit, s ohledem na všechny faktory a na zásadu proporcionality, zda přiznání sociální dávky může představovat zátěž pro všechny systémy sociální pomoci uvedeného členského státu. Směrnice 2004/38 tedy připouští určitou finanční solidaritu mezi státními příslušníky hostitelského členského státu a příslušníky ostatních členských států, zejména pokud jsou obtíže, kterým čelí osoba požívající práva pobytu, přechodné povahy (obdobně viz výše uvedené rozsudky Grzelczyk, bod 44; Bidar, bod 56, jakož i Förster, bod 48).

73 Jak vyplývá z bodu 74 stanoviska generálního advokáta, německé znění čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38 na rozdíl od většiny ostatních jazykových znění uvedeného ustanovení neodkazuje na takový „systém“.

74 Podle ustálené judikatury však nemůže formulace použitá v jedné z jazykových verzí ustanovení práva Unie sloužit jako jediný základ pro výklad tohoto ustanovení ani jí nemůže být v tomto ohledu přiznána přednost před jinými jazykovými verzemi. Takový přístup by byl neslučitelný s požadavkem jednotného použití unijního práva. V případě rozdílu mezi různými jazykovými verzemi musí být dotčené ustanovení vykládáno podle celkové systematiky a účelu právní úpravy, jejíž část tvoří (viz rozsudky ze dne 27. března 1990, Cricket St Thomas, C-372/88, Recueil, s. I-1345, body 18 a 19, jakož i ze dne 12. listopadu 1998, Institute of the Motor Industry, C-149/97, Recueil, s. I-7053, bod 16).

75 Přitom z bodů 64 až 72 tohoto rozsudku vyplývá, že pouhá skutečnost, že státní příslušník

řlenského státu pobírá dávku sociální pomoci, nepostařuje k prokázání, že představuje nepřiměřenou zátěž pro systém sociální pomoci hostitelského řlenského státu.

76 Pokud jde o právní úpravu dotčenou ve věci v původním řízení, vyplývá ze samotných vysvětlení poskytnutých na jednání rakouskou vládou, že aťkoli částka vyrovnávacího příspěvku závisí na majetkové situaci dotčené osoby s ohledem na referenční částku stanovenou pro poskytnutí uvedeného příspěvku, pouhá skutečnost, že hospodářsky nezáživný státní příslušník jiného řlenského státu požádal o vyplácení uvedené dávky postařuje k tomu, aby byl z jejího pobírání vyloučen bez ohledu na délku jeho pobytu, jakož i výši uvedené dávky a dobu jejího vyplácení, a tedy bez ohledu na zátěž, jakou tato dávka představuje pro celý systém sociální pomoci uvedeného státu.

77 Je třeba konstatovat, že takové automatické vyloučení hostitelským řlenským státem hospodářsky nezáživných státních příslušníků jiných řlenských států z pobírání dané sociální dávky, a to i v období po uplynutí prvních tří měsíců pobytu uvedeném v čl. 24 odst. 2 směrnice 2004/38, nemožňuje příslušným orgánům hostitelského řlenského státu, nedosahujícími prostředky dotčené osoby referenční částky pro poskytnutí uvedené dávky, provést v souladu s požadavky vyplývajícími zejména z čl. 7 odst. 1 písm. b) a čl. 8 odst. 4 uvedené směrnice, jakož i ze zásady proporcionality celkové posouzení zátěže, kterou by konkrétně představovalo poskytnutí uvedené dávky pro celý systém sociální pomoci v závislosti na individuálních okolnostech situace dotčené osoby.

78 Zejména ve věci, jako je věc v původním řízení, je důležité, aby příslušné orgány hostitelského řlenského státu při přezkumu žádosti hospodářsky nezáživného občana Unie nacházejícího se v situaci, v jaké se nachází P. Brey, mohly zohlednit zejména výši a pravidelnost příjmu daného občana, skutečnost, že to vedlo uvedené orgány k tomu, že danému občanovi vydaly osvědčení o právu pobytu na vnitrostátním území, jakož i období, po které by mu mohla být vyplácena požadovaná dávka. Mimoto za účelem přesnějšího posouzení rozsahu zátěže, kterou by takové vyplácení dávky znamenalo pro vnitrostátní systém sociální pomoci, může být relevantní, jak uvedla Komise na jednání, určení podílu příjemce uvedené dávky, kteří jsou občany Unie a pobírají starobní důchod v jiném řlenském státě.

79 V této věci přísluší předkládajícímu soudu, který je jako jediný příslušný k posouzení skutkových okolností, aby určil, zejména v ohledu na uvedené skutečnosti, zda může poskytnutí dávky, jako je vyrovnávací příspěvek, osobě v situaci, v jaké se nachází P. Brey, představovat nepřiměřenou zátěž pro vnitrostátní systém sociální pomoci.

80 S ohledem na výše uvedené je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že unijní právo, jak vyplývá zejména z čl. 7 odst. 1 písm. b), čl. 8 odst. 4 a čl. 24 odst. 1 a 2 směrnice 2004/38, musí být vykládáno v tom smyslu, že brání právní úpravě řlenského státu, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, jež i ve vztahu k období po uplynutí prvních tří měsíců pobytu vylučuje za jakýchkoli okolností a automaticky poskytnutí dávky, jako je vyrovnávací příspěvek stanovený v § 292 odst. 1 ASVG, hospodářsky nezáživnému státnímu příslušníkovi jiného řlenského státu, protože navzdory skutečnosti, že mu bylo vydáno osvědčení o právu pobytu, nesplňuje podmínky pro využití práva legálního pobytu na území prvního řlenského státu po dobu delší než tři měsíce, jelikož existence takového práva je podřízena požadavku, aby uvedený státní příslušník měl dostatečné prostředky, aby nemusel o uvedenou dávku požádat.

K nákladům řízení

81 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných

vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

Unijní právo jak vyplývá zejména z čl. 7 odst. 1 písm. b), čl. 8 odst. 4 a čl. 24 odst. 1 a 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS, musí být vykládáno v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, jež i ve vztahu k období po uplynutí prvních tří měsíců pobytu vylučuje za jakýchkoli okolností a automaticky poskytnutí dávky, jako je vyrovnávací příspěvek stanovený v § 292 odst. 1 zákona o všeobecném sociálním pojištění (Allgemeines Sozialversicherungsgesetz), ve znění – ode dne 1. ledna 2011 – zákona o rozpočtu na rok 2011 (Budgetbegleitgesetz 2011), hospodářsky nezávislému státnímu příslušníkovi jiného členského státu, protože navzdory skutečnosti, že mu bylo vydáno osvědčení o právu pobytu, nesplňuje podmínky pro využití práva legálního pobytu na území prvního členského státu po dobu delší než tři měsíce, jelikož existence takového práva je podřízena požadavku, aby uvedený státní příslušník mohl dostatečné prostředky, aby nemusel o uvedenou dávku požádat.

Podpisy.

* Jednací jazyk: němčina.